

VFU-HANDBOK

<https://vfu-ukk.mdh.se>

för

Förskolläraryrket

Grundläraryrket F-3

Grundläraryrket 4-6

Ämnesläraryrket gymnasiet

rev. juni-23

Välkommen till Lärarutbildningarna i Eskilstuna och Västerås

Förskollärareprogrammet

Grundlära­r­pro­gram­met F-3

Grundlära­r­pro­gram­met 4-6

Ämneslära­r­pro­gram­met 7-9 och gymnasiet

Innehåll

INLEDNING

5

ÖVNINGSSKOLOR

6

Konceptet övningsskolor

6

RAMAR FÖR VFU INOM LÄRARUTBILDNINGEN

7

Styrdokument för VFU

7

Placering på övningsförskola/skola

7

Fältstudier i högskoleförlagda kurser

8

Ansökan om placering på specifik ort

8

VFU-kursernas progression

9

GENOMFÖRANDE AV VFU

11

VFU-kursernas upplägg

11

VFU utomlands

12

Bedömning och examination

12

UPPDRAG OCH ANSVAR

14

MDH:s uppdrag och ansvar

14

Studentansvar

14

Huvudmannens uppdrag och ansvar

15

PRAKTISK INFORMATION

17

VFU-portal

17

Registerutdrag

17

<i>Ändamålsenlig klädsel</i>	17
<i>Resebidrag i samband med VFU</i>	17
<i>Student som utsätts för diskriminering</i>	17
<i>Student som skadar sig under VFU</i>	18
<i>Krishantering</i>	18

VFU-ORGANISATION

19

<i>Kontaktuppgifter</i>	20
-------------------------	----

INLEDNING

Vid Mälardalens universitet (MDU) utbildas lärare för verksamheter från förskola till gymnasiet. Lärarutbildningen ges vid våra campusorter Eskilstuna och Västerås. I samtliga utbildningar finns kurser i den verksamhetsförlagda utbildning och våra övningsförskolor/skolor finns i både Sörmland och Västmanland. Förutom våra campusutbildningar har vi Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) distans för åk. F-3, 4-6, 7-9 och gymnasiet och arbetsintegrerad grundlärarutbildning (AIU).

Läroprogrammen består av tre kunskapsområden:

- Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) 60 hp
- Ämnesområde 120 hp–220 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) 30 hp

Regeringspropositionen (2009/10:89) betonar vikten av att den Verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) får ett kvalitativt innehåll. Lärarutbildningen ska förankras i både teori och praktik. Mötet mellan dessa två perspektiv innebär kvalitet i lärarutbildningen, där lärarstudenter ges möjlighet att ta del av olika kunskapstraditioner och erfarenheter. Forskningsbaserad kunskap ska ges utrymme att möta beprövad erfarenhet.

Enbart goda ämneskunskaper är ingen garanti för att en lärare kan skapa goda betingelser för lärande. Av den anledningen är det viktigt att den verksamhetsförlagda utbildningen får ett kvalitativt innehåll och tydligt utvecklar samarbetsförmåga både gällande arbete i arbetslag och tillsammans med barn och ungdomar. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen ska även bidra till att studenterna i hög grad relaterar ämneskunskaper till lärprocessen och urval av ämnesstoff. De blivande lärarna tillägnar sig yrkeskunskap genom studier i Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och skilda ämnen/ämnesområden. Detta är en grundförutsättning för yrkesutövningen. Yrkeskunskap innebär dessutom att lärarna är medvetna om vilka grundläggande värden som ska främjas samt hur dessa värden ska gestaltas och förankras.

Under hela utbildningstiden har studenten en nära kontakt med en övningsförskola och övningsskola där VFU och fältstudier genomförs som ger värdefull praktisk erfarenhet och kontakter inför framtiden. Den praktiska verksamheten bygger på teori samtidigt som teorin grundar sig på praktisk erfarenhet.

Under utbildningens första vecka söker studenten genom MDUs VFU-portal en placering för sin verksamhetsförlagda utbildning i en av de kommuner som MDU har avtal med. Grundtanken är att studenten och förskolan/skolan ska få en kontinuitet i kontakten med varandra samt att handledaren och handledarlaget kan följa och stödja studentens utveckling under utbildningen.

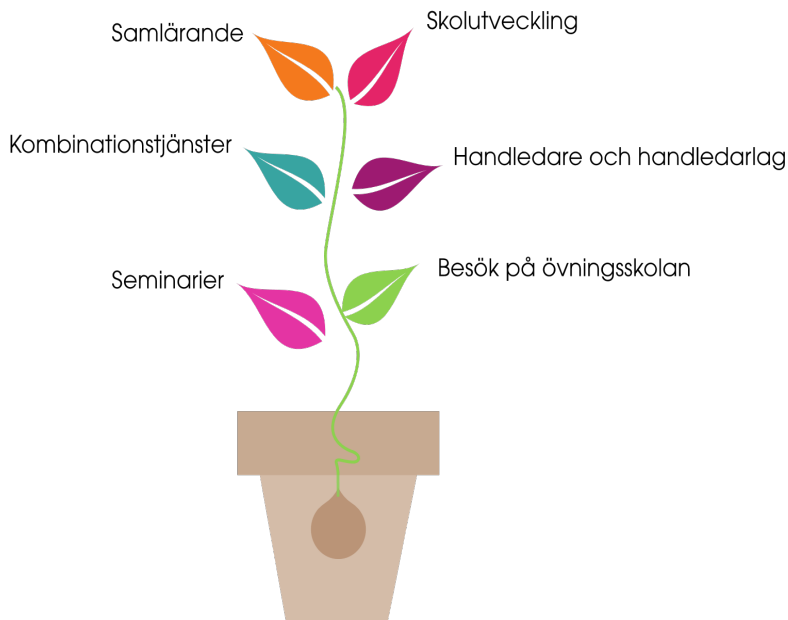
ÖVNINGSFÖRSKOLOR och ÖVNINGSSKOLOR

Konceptet övningsförskolor/skolor

Alla studenter som påbörjar sin utbildning placeras på någon av de övningsförskolor/övningsskolor som Mälardalens universitet har avtal med. Övningsförskolor/skolor för lärarutbildningen finns i regionerna Sörmland och Västmanland i de kommunerna där det finns avtal.

Att vara övningsförskola/skola innebär att studenter och handledare koncentreras till några få övningsförskolor/skolor. Handledarna på en övningsförskola/skola bildar ett handledarlag som tillsammans ansvarar för övningsförskola/övningsskolans placerade studenter. Handledarlaget bidrar också till utvecklingen av VFU inom övningsförskolan/skolan. Koncentrationen av studenterna inom en övningsförskola/övningsskola möjliggör också samlärande mellan studenterna under VFU-kurserna.

Konceptet med övningsför/skolor ska också säkerställa att andelen legitimerade förskollärare och lärare är hög och att de utsedda handledarna har handledarutbildning. Att vara övningsförskola/övningsskola innebär också en ökad samverkan mellan MDU och skolverksamheterna genom bland annat kompetensutvecklande seminarier för handledare, kombinationstjänster för yrkesskickliga lärare samt forskning- och skolutvecklingsprojekt.

RAMAR FÖR VFU INOM LÄRARUTBILDNINGEN

Styrdokument för VFU

Kursplaner

För varje kurs finns en kursplan som beskriver kursens syfte, lärandemål, innehåll, undervisningsformer, särskild behörighet, examination, betyg samt övergångsbestämmelser och övriga föreskrifter. Dokumentet kan inte frångås utan är det dokument som samtliga andra styrdokument tar avstamp ifrån. Ändringar i kursplanen tar ca 1 år att göra.

Studiehandledning

Studiehandledningen förtydligar kursplanens syfte och mål samt beskriver kursens innehåll och examinationer. Där finns också de olika kriterierna för respektive betyg godkänt (G) och väl godkänt (VG). Studiehandledningen läggs ut på VFU-portalen vid varje kursstart.

VFU- Handbok

VFU- Handbokens syfte är att beskriva den verksamhetsförlagda utbildningen i sin helhet med dess innehåll och organisation. VFU- Handboken revideras 1 ggr per år och finns på VFU-portalen.

Studentbok

Studentboken är digital och nås via startsidan på VFU-portalen. I Studentboken dokumenterar studenten sin måluppfyllelse av lärandemålen i VFU-kurserna, handledaren lämnar ett bedömningsunderlag och kursläraren på högskolan betygsätter måluppfyllelsen på kurserna. Studentboken, är en examination i samtliga tre VFU-kurser.

Placering på övningsförskola/skola

VFU genomförs i någon av de kommuner som Mälardalens universitet har avtal med i Sörmland och Västmanland, oavsett om studenten läser på campus eller distans.

Det är viktigt att studenten förbereder sig på om det finns praktiska eller privata angelägenheter som måste ordnas inför detta. Ingen lärarstudent kan garanteras att få genomföra hela sin verksamhetsförlagda utbildning på samma VFU-plats. Universitetet garanterar inte att studenten kan göra sin VFU på hemorten då antalet platser i kommunerna är begränsade. Rektor, på den enskilda övningsförskolan/skolan, har ansvar för placerade studenter under VFU.

Studenten söker övningskolekommuner, i prioriterad ordning, på VFU-portalen. Utifrån rättssäkert bedömningsperspektiv och rätten till likvärdig utbildning, är det viktigt att studenten i sin ansökan meddelar vilka förskolor/skolor han/hon sedan tidigare har etablerade relationer. Det kan vara exempelvis att studenten själv varit elev på skolan, har anhöriga där, har arbetat eller arbetar på

övningsförskolan/skolan. När placeringen är klar visas det på VFU-portalen var studenten ska göra sin VFU.

Fältstudier i teoretiska kurser

För att ytterligare stärka den kontinuerliga kontakten med verksamheten finns det i de flesta kurserna i lärarprogrammen fältstudieuppgifter. Fältstudierna innebär att studenten får kursuppgifter att lösa som bygger på att de behöver vara i övningsförskolan/skolan under en begränsad tid. Att under hela sin utbildning genom fältstudier ha kontakt med övningsförskolan/skolan kring ämnesteorier, utbildningsvetenskap och didaktik hjälper studenter att hitta beröringspunkter mellan praktik och teori.

OBS Fältstudier ska genomföras på den övningsförskola/övningsskola där studenten är placerad.

Ansökan om placering på specifik ort

Studenter kan i mån av plats beviljas byte av placering på specifik ort, inom de kommuner där MDU har avtal, om det finns skäl som betydligt försvårar resor. Ansökan om specifik ort ska inkomma till vf@lararutbildning.mdu.se. Ansökan om byte avseende specifik ort för VFU görs av student genom *Blankett för ansökan om placering på specifik ort*, se VFU-portal. Följande skäl beaktas i första hand:

- Vårdnadshavare till barn under 1 år
- Ensamstående vårdnadshavare till barn i behov av vård eller omsorg vilket kräver närvaro på viss ort eller försvårar resor
- Medicinska skäl hos student/barn vilket kräver närvaro på viss ort eller försvårar resor

I andra hand beaktas om studenten fått VFU-placering på ort som ej är hemort så kan studenten ansöka om byte av ort. Detta under förutsättning att orten som studenten önskar bli placerad på har avtal med MDU och orten är avståndsmässigt närmare bostadsorten än den ort där studenten fått sin placering

VFU-kursernas progression

Grundläggande kunskaper

Verksamhetsförlagd utbildning 1 (7,5 högskolepoäng), som föregåtts av kontakter med Övningsförskolan/skolan genom fältstudier, är i huvudsak kopplad till kursen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan som behandlar läraryrkets organisation, innehåll och uppdrag.

För student i förskolläraryrket ligger den första VFU-kursen under den första terminen på programmet. För student i grundläraryrket F-3 och 4-6, ämnesläraryrket 7-9 och gymnasiet har den första kursen i VFU även föregåtts av grundläggande ämnesstudier under en termin för att ge studenten möjlighet att utföra pedagogisk aktivitet/undervisning under sin VFU.

Under den första delen av utbildningen, där den första VFU-kursen (VFU1) återfinns, grundläggs studentens kunskap om lärarens uppdrag och lärarens arbete. Studenten diskuterar sina egna och andras handlingar i förhållande till den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/ skolan ger uttryck för. Studenten ska under den första delen av utbildningen också visa prov på den kommunikativa kompetens som yrket kräver och kunna leda och planera pedagogiska aktiviteter.

Under VFU1 påbörjar studenten skrivandet av sin praktiska yrkest teori, ett dokument där studenten visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund samt sina didaktiska perspektiv och sitt praktiskt pedagogiska förhållningssätt.

Befästande kunskaper

Verksamhetsförlagd utbildning 2 (7,5 högskolepoäng) ligger i mitten av utbildningen och är i huvudsak kopplad till ämnesstudier, men utrymme finns även för innehåll från kurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan som studenten har läst.

Studenten ska således kunna undervisa i ämnen/ämnesområden och använda sig av digitala verktyg. Under VFU2 befäster och utvecklar studenten sin förståelse av, kunskap om och beredskap för lärares arbete. Studenten ska nu granska, problematisera och reflektera över sina egna och andras handlingar i förhållande till den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/skolan ger uttryck för. Studenten ska också granska, problematisera och reflektera över den egna kommunikativa kompetensen och visa på strategier för egen utveckling. Studenten ska kunna identifiera och välja innehåll för verksamheten ur ett ämnesdidaktiskt perspektiv och föreslå, leda och utvärdera pedagogiska aktiviteter. Studentens praktiska yrkesteori utvecklas vidare under denna VFU.

Fördjupande kunskaper

Verksamhetsförlagd utbildning 3 (15 högskolepoäng), den sista och avslutande verksamhetsförlagda utbildningen, ges under en längre period i slutet av utbildningen och är kopplad både till ämnesstudierna och till den utbildningsvetenskapliga kärnan.

Kurser inom ämnena och inom den utbildningsvetenskapliga kärnan är i huvudsak avslutade innan den avslutande VFU-kursen genomförs. Studenten ska med programmets kurser som grund nu självständigt kunna planera, genomföra och utvärdera undervisning i ämnen/ämnesområden. En längre VFU i slutet av utbildningen knyter samman utbildningens UVK och ämnesstudier. Under den tredje och avslutande VFU-kursen fördjupar studenten sina kunskaper, färdigheter och förmågor gällande lärares arbete.

Studenten ska nu arbeta och handla enligt den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/skolan ger uttryck för. Studenten ska i handling visa den flerdimensionella kommunikativa kompetens som yrket kräver. Studenten ska utifrån barns olika erfarenhet, behov och förutsättningar självständigt planera, leda och organisera pedagogiska aktiviteter med medvetna didaktiska överväganden och på olika sätt använda digitala verktyg.

Studenten ska också, för att knyta ihop utbildningen, i den sista VFU-kursen skriva fram sin praktiska yrkesteori, ett dokument där studenten visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund samt sina didaktiska perspektiv och sitt praktiskt pedagogiska förhållningssätt. Den praktiska yrkesteorin ger utrymme för studenten att uppvisa didaktisk medvetenhet och kunskap om sociala relationer, konflikthantering, ledarskap och didaktiska perspektiv. Den praktiska yrkesteorin ger ytterligare underlag för att kvalitativt säkerställa examinationen av VFU3 i relation till kursens lärandemål.

GENOMFÖRANDE AV VFU

VFU-kursernas upplägg

Samtliga kurser inom VFU föregås av ett handledarseminarium där studenternas handledare möts för erfarenhetsutbyte, information och diskussion om kursernas lärandemål.

VFU inleds med kursintroduktion på MDU för studenterna där studiehandledningens innehåll presenteras och diskuteras. VFU-kursen fortsätter på respektive Övningsförskola/övningsskola med att studenten tillsammans med handledaren har ett planeringssamtal kring hur studenten ska kunna uppnå kursens lärandemål.

Undervisning i VFU-kurs

I grundlärarprogrammet och ämneslärarprogrammet ska studenten ges möjlighet att undervisa i sina ämnen enligt följande riktlinjer:

VFU1 20-30% av en lärares undervisningstid på heltid

VFU2 50-80% av en lärares undervisningstid på heltid

VFU3 70-90% av en lärares undervisningstid på heltid

I förskollärarprogrammet ska studenten ges möjlighet att reflektera och planera ca 10% av sina 35 timmar i verksamheten. Reflektion och planeringstiden inkluderar inte handledningstiden.

Seminarier och besök

I samtliga kurser genomförs ett besök av kurslärare i syfte att ytterligare stödja studenten att nå lärandemålen i kursen. I samtliga VFU-kurserna genomförs ett examinerande seminarium.

Studietid och frånvaro

Kursstarterna i samtliga VFU-kurser är obligatorisk och frånvaro ska tas igen.

Tid per kursvecka är 40 timmar varav 35 timmar/vecka (exkl. rast) är obligatorisk i verksamheten. Tiden i verksamheten planeras tillsammans med kontaktperson/handledare. Studenten har rätt till denna tid och eventuell frånvaro kan påverka studentens möjlighet att nå lärandemålen för kursen. Frånvaro upp till 20% ska tas igen sammanhängande och i nära anslutning till kursens avslut. Om den totala frånvaron uppgår till mer än 20% avbryts VFU-kursen och studenten ges möjlighet att göra om hela kursen nästa gång den ges. Gränsen är satt utifrån att VFU-perioden ska vara sammanhängande, genomföras med kvalitet och främja måluppfyllelse. Planering hur eventuell frånvaro kan tas igen, görs i samråd med kontaktperson/handledare och kursläraren ska kontaktas. Vid frånvaro som närmar sig 20% ska VFU-

samordnare kontaktas. Till tid i verksamhet räknas även kursuppropsdagen, examinerande seminarium (ej omtentamen i andra kurser) och de eventuella röda dagar som ligger under kursperioden.

Utbytesperiod

Studenten ska göra kortare utbytesperiod¹ under sin utbildning. Utbytesperioden görs för att studenten ska få största möjliga utbyte av VFU-kurserna och för att studenten ska kunna få erfarenhet av den mångfald den kommer att möta i sin yrkesutövning. Vid utbytesperioden har ledningen för övningsförskolan/skolan, tillsammans med handledare/handledarlaget, ansvar för att dessa genomförs och att de kvalitativa aspekterna tillgodoses. Vid behov kontaktas VFU-handläggare vid MDU för hjälp med dessa utbytesperioden. Längden på utbytesperioden kan variera beroende på syftet.

- 1 - 2 dagar under VFU 1 och VFU 2
- Upp till 2 veckor under VFU 3

VFU utomlands

Det är utvecklande både på ett yrkesmässigt och personligt plan att möta andra kulturer, samhällen och språk. Studenten kan under VFU3, som är 10 veckor lång, genomföra två veckor av den verksamhetsförlagda utbildningen utomlands. Studenten inleder och avslutar den verksamhetsförlagda utbildningen med två sammanhängande veckor i början och i slutet på ordinarie övningsförskola/skola.

Den lärare som handleder studenten på plats utomlands ska skriva ett sammanfattande omdöme utifrån kursplanens lärandemål. Tillsammans med Studentboken utgör dessa dokument ett underlag för examination av kursen VFU3. Behörig att få förlägga en del av VFU3 utomlands är den som uppfyller de särskilda behörighetskraven för VFU3 enligt kursplanen i respektive förskolläraryrke- eller lärarprogram.

Bedömning och examination

Samtliga verksamhetsförlagda kurser examineras muntligt och skriftligt, både enskilt och i grupp. Studenten formulerar under utbildningen en praktisk yrkesteor, som examineras. Studenten dokumenterar sin måloppfyllelse för lärandemål i Studentboken. Efter diskussion med handledaren sammanfattar studenten sin måloppfyllelse och beskriver utvecklingsområden. Handledaren skriver ett bedömningsunderlag för betygssättning till lärare vid MDU. VFU-kurserna examineras och betygssätts av lärare på MDU efter samråd med övningsförskolans/skolans handledare grundat på dokumentationen i Studentboken.

Graderade betyg

Som betyg används Väl Godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

För betyget G är kravet att alla de olika moment som respektive uppgift innehåller har beaktats, att samtliga lärandemål är uppfyllda, reflekterade och tillsammans med handledare dokumenterade i Studentbok för VFU.

¹ En utbytesperiod kan innebära att studenten får gå till en annan förskola/skola och andra verksamheter som kan vara relevanta för studentens utbildning

Om inte samtliga lärandemål som är angivna för respektive VFU-kurs uppnås ges betyget Underkänd (U) på kursen. För ytterligare information se Studiehandledningen för aktuell kurs.

Regler för underkännande

Om studenten riskerar att inte nå alla lärandemål ska handledaren i god tid signalera detta till kurslärare/VFU-samordnare. Kurslärare/VFU-samordnare besöker studenten på förskolan/skolan och det sker ett stödande samtal och ett protokoll, enligt föreskriven mall, skrivs av kurslärare/VFU-samordnare där det ska framgå vilket/vilka lärandemål som studenten inte uppnår. Ett uppföljande samtal/besök ska göras inom två veckor efter den första kontakten. En tydlig dokumentation kring lärandemålen ska göras även i Studentboken av kursen. Om studentens VFU behöver förlängas efter VFU-kursens slut, tar studenten vid behov kontakt med studievägledare.

Påbörjad verksamhetsförlagd utbildning innebär påbörjad examination. Student som utan särskilt skäl avbryter VFU kan underkännas i förtid.

Student som av arbetsplats, där den verksamhetsförlagda utbildningen bedrivs, finnes vara uppenbart olämplig för utbildningen, kan underkännas innan kursen/momentet är avslutat. Detsamma gäller om det på något annat sätt för Mälardalens universitet framkommer särskilda skäl som utvisar att studierna måste avbrytas.

Avskiljande

Avskiljande kan enbart ske enligt de villkor som anges i 4 kap. 6§ högskolelagen (1992:1434), (studenten lider av psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika alternativt har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet).

UPPDRAG OCH ANSVAR gällande VFU

MDU:s uppdrag och ansvar

- placerar studenten på en övningsförskola/skola
- informerar studenten om utdraget ur brottsregistret
- klargör för studenten om vikten av det goda mötet med övningsförskolan/skolan
- erbjuder samtliga VFU-kurser enligt styrdokumentet
- informerar och har en dialog med studenten och övningsförskola/skola så att kurslärare och handledare tillsammans ger studenten möjlighet att nå lärandemålen i VFU-kursen
- examinerar och betygsätter utifrån studentens och handledarens dokumentation i Studentboken.
- möjliggör för studenten att genomföra VFU utomlands
- ansvarar för styrdokumentet i kursen²

Studentansvar

Studenten förväntas ta ett stort eget ansvar för sin VFU och är ansvarig informationsbärare. Detta innebär att studenten:

- söker VFU-kommuner, i prioriterad ordning, på VFU-portalen
- tar första kontakten med övningsförskolan/skolan i samband med placeringen vid utbildningens start och ska under hela sin utbildning i god tid³ före fältstudier och VFU kontakta sin Övningsförskola/övningsskola
- uppvisar ett aktuellt registerutdrag från polisens belastningsregister för förskolechef/rektor vid första besöket i samband med fältstudier
- Registrerar sig på kursen 3 veckor innan kursstart
- Om studenten inte är behörig att registrera sig på VFU-kursen, ska ansökan om undantag från särskild behörighet ha inkommit till VFU-laget senast 3 veckor innan kursstart
- samtalar kring studiehandledningen för aktuell VFU-kurs med handledaren
- fullföljer VFU-kurserna så att givet kursinnehåll genomförs på ett kvalitativt sätt kopplat till lärandemålen
- genomför 40 timmar varav 35 timmar/vecka är obligatoriska exklusive raster på Övningsförskolan/skolan. De fem timmarna är studentens egen dokumentations /reflektionstid. Schemat planeras i samråd med handledare. Vid frånvaro ska studenten i samråd med handledaren lägga till motsvarande tid sammanhängande och i nära anslutning till VFU-perioden. Vid längre frånvaro, en vecka, kontaktar studenten och handledaren kurslärare på MDU för vidare planering av hur VFU-kursen ska kunna fullgöras
- tar till vara på samtliga aktiviteter som erbjuds av övningsförskola/skola vilket ökar möjligheten till olika erfarenheter av yrkesrollen

² Se styrdokument för VFU

³ När du som student får studiehandledning för aktuell kurs planerar du tillsammans med övningsförskola/övningsskolan genomförandet av uppgiften

- får inte ha arbetat och/eller vikariera/vikarierat på sin övningsförskola/skola under sin utbildning⁴
- meddelar vilka förskolor/skolor han/hon sedan tidigare har etablerade relationer. Det kan vara exempelvis att studenten själv varit elev på skolan, har anhöriga där, har arbetat eller arbetar på övningsförskolan/skolan
- kontaktar kurslärare/ kursansvarig/VFU-samordnare om problem med övningsförskolan/skolan uppstår
- genomför fältstudier på övningsförskolan/skolan

Huvudmannens uppdrag och ansvar

Handledare

- deltar i handledarträffar inför kommande VFU-kurs. Inför varje VFU-kurs hålls av MDU en handledarträff där handledare har möjlighet till erfarenhetsutbyte från tidigare kurstillfällen. Handledaren får information om kursens upplägg. Handledaren är uppdaterad kring kursens lärandemål
- har ett inledande planeringssamtal med studenten i respektive kurs
- handleder studenter utifrån lärandemålen för aktuell VFU-kurs
- handleder studenten i genomsnitt 1,5 tim/vecka under aktuell VFU-kurs. Hur handledningen förläggs avgör student och handledare tillsammans.Handledning kan ske både i grupp och individuellt.
- håller kontakt med kursläraren under VFU kring allmänna frågor, samt vid oro för studentens måloppfyllelse
- lämnar bedömningsunderlag i den digitala Studentboken⁵ för verksamhetsförlagd utbildning av hur studenten når lärandemålen för VFU-kursen
- att handledarna på varje övningskola organiseras i ett handledarlag som har regelbundna träffar och ansvarar för att samverka kring VFU vid övningsförskolan/skolan⁶
- ska totalt kunna handleda två till fyra studenter⁷
- deltar/leder i VFU-kursernas seminarium⁸
- deltar vid besöken/trepartssamtalen under pågående VFU

VFU-förskolans/skolans kontaktperson

- är kontaktperson och informationsbärare mellan MDU och övningskolan
- planerar och organiserar tillsammans med kursansvarig/kurslärare från MDU seminarium och besök under pågående VFU-kurs
- håller sig uppdaterad kring VFU-kursernas lärandemål och lärarutbildning

⁴ Gäller ej i VI/AIU-projektet eller KPU, se separat handbok för respektive område på VFU-portalen

⁵ För VFU1 och 2, den analoga för VFU3

⁶ Se avtal för övningskolor, §5 Kvalitet

⁷ Se avtal för övningskolor, §2 Verksamhetslagd utbildning

⁸ Se avtal för övningskolor, §5 Kvalitet

- förbereder och leder handledarlagets träffar och är stöd för handledarna i bedömningen av studentens uppfyllelse av VFU-kursens lärandemål⁹
- stöttar handledaren i samtal med kurslärare kring studentärenden

Övningsförskolans/skolans ledning

- ansvarar för att handledare ges förutsättningar att kunna fullgöra sitt uppdrag. Tid ska avsättas under VFU-kurserna för samtal med VFU-student om planering, handledning och utvärdering av studentens VFU på skolan. Möjlighet ska också ges för handledare att delta i samverkan mellan övningsskolor och MDU¹⁰
- ansvarar för att organisera verksamheten kring VFU på den aktuella övningsförskolan/skolan och för att skapa handledarlag om minst fyra handledare, som består av behöriga och väl utbildade handledare¹¹
- ansvarar för att handledaren har/får handledarutbildning
- ansvarar för att handledarlaget har regelbundna träffar för att utveckla VFU inom de egna övningsskolorna¹²
- se även skolhuvudman

Central kontaktperson

- är av skolhuvudmannen utsedd att samordna VFU inom kommunen eller motsvarande
- stödjer och samordnar övningsförskolans/skolans ledning i arbetet med att organisera och skapa struktur kring VFU
- deltar på regelbundna träffar med VFU-samordnare och VFU-ansvarig för att kommunicera och vidarebefordra erfarenheter kring VFU och kring försöksverksamheten med övningsskolor
- kan i särskilda fall även behöva placera enskilda studenter på VFU-förskolor/skolor

Skolhuvudman

- ansvarar för att ledning, organisation, kvalitetsarbete och undervisning på övningsförskolan/skolan håller hög kvalitet och att det finns en majoritet av lärare med för verksamheten behörig lärarexamen

⁹ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

¹⁰ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

¹¹ Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

¹² Se avtal för övningsskolor, §5 Kvalitet

PRAKTISK INFORMATION

VFU-portal

På VFU-portalen finns all information att hämta om styrdokumenterna för VFU, aktuella övningsförkolor/skolor, kontaktuppgifter, kalendarium för varje termin, VFU-organisation, VFU-placering, digitala Studentboken, mm. <https://vfu-ukk.mdu.se>

Registerutdrag

Student ska beställa ett registerutdrag ur polisens belastningsregister innan första besök kan genomföras på VFU-förskola/skola. Görs inte detta kan studenten nekas tillträde. Det är förskolechef/rektor eller motsvarande på övningsförskolan/skolan som beslutar om studenten kan tas emot.

Utdrag ur belastningsregistret beställs genom Rikspolisstyrelsen i Kiruna och på polisens hemsida: [Belastningsregistret - begär utdrag | Polismyndigheten \(polisen.se\)](https://www.polisen.se/om-polisen/belastningsregistret)

Ändamålsenlig klädsel

Under fältdagar, fältstudier och VFU, samt annan kontakt med övningsförskola eller övningsskola ska studenten bära ändamålsenliga kläder. Det innebär att kläderna inte ska försvåra kommunikationen i mötet med andra, väcka anstöt eller hindra studenten från att delta aktivt i verksamheten.

Resebidrag i samband med VFU

Campusorten Eskilstuna/Västerås är utgångspunkt vid studentens placering på Övningsförskolan/skolan. För student som fått en plats i en kommun som inte är en campusort och under förutsättning att studenten inte bor där, kan ett bidrag till resor utgå (folkbokföringsadress gäller). Resebidrag utgår således inte om studenten är placerad på någon av campusorterna, vid placering på hemort eller får en plats som ligger närmare studentens bostad än campusorten.

Student som utsätts för diskriminering

På MDU råder nolltolerans mot diskriminering och trakasserier. Universitetet är skyldig att utreda trakasserier och kränkande särbehandling så snart universitet får veta att det kan ha skett. Med diskriminering menar ett missgynnande eller en kränkning som kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuella läggning
- ålder

Student som upplever sig ha blivit diskriminerad kan göra en anmälan till registrator@mdu.se. Om studenten önskar stöd, kontaktas studentombudsmannen. En anmälan skyddas inte alltid av sekretess och kan vara en allmän handling. Om student önskar diskutera sin situation under sekretess kan studenten vända sig till studenthälsan eller studievägledare.

Student som skadar sig under VFU

När student råkar ut för en olycka eller blir skadad i samband med en incident under vistelsen i VFU-förskola/skola ska följande göras

1. Studenten ska omgående skickas till vårdcentral/akutmottagning för att få sina skador dokumenterade.
2. Studenten informerar kursansvarig på universitetet, samt handledare och rektor på övningsförskola/övningsskola.
3. Studenten gör en anmälan i MDU's system för "Aj, Oj, Halloj", Aj, Oj, Halloj – Mälardalens universitet (mdu.se)
4. Som student är du försäkrad vid resor mellan bostaden och VFU-förskola/skola. Försäkringen täcker endast personskador. Mer information finns på, <https://www.kammarkollegiet.se/>

Studentförsäkring

Studenter vid universitet och högskolor är försäkrade under studietiden och under direkt färd mellan bostaden och VFU-förskola/skola. Försäkringen täcker endast personskador. För att täcka andra skador än personskador måste studenten ha en hemförsäkring.

Mer information finns på Kammarkollegiets hemsida:

<https://www.kammarkollegiet.se/vara-tjanster/forsakring-och-riskhantering/anmal-skada/sjukdom-eller-olycksfall>

Krishantering

Student ska hålla sig informerad om övningsförskolans/övningsskolans krisplan. Student som under VFU eller fältstudier upplever en krissituation på övningsförskolan/skolan ska erbjudas att delta i övningsförskolans/skolans ordinarie krishantering. Om sådan situation uppstår ska också VFU-ansvarig kontaktas skyndsamt.

Studenten vid MDU kan också vända sig till Studenthälsan för att få stöd och hjälp på olika sätt om en allvarlig och svårhanterlig händelse skulle inträffa under hans vistelse på övningsförskola/skola.

Länk till studenthälsan: <https://www.mdh.se/student/studenttorget/valkommen-till-studenthalsan>

Vid särskild händelse kan VFU-ansvarig, vid behov, kontakta Universitets ledningsgrupp

Telefonnummer

073-960 88 22

VFU-ORGANISATION

För att arbeta med frågor kring VFU på MDU finns ett arbetslag som ansvarar för detta. Arbetslaget består av en VFU-ansvarig, fyra VFU-samordnare och en VFU-handläggare. Därutöver arbetar kursansvariga och kurslärare från olika avdelningar med VFU-kurserna

- VFU-ansvarig har ett strategiskt och övergripande ansvar för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. VFU-ansvarig, leder och organiserar arbetet såväl internt inom akademien som externt tillsammans med huvudmannen kring den verksamhetsförlagda utbildningen på aktuella övningsförskolor/skolor.
- VFU-samordnare stödjer och utbyter information och erfarenheter med rektor/ handledarlag på övningsförskola/skola samt studenter/kurslärare/kursansvariga för respektive lärarutbildningsprogram avseende den verksamhetsförlagda utbildningen och fältstudier.
- VFU-handläggaren är administrativ stödfunktion till VFU-ansvarig och VFU-samordnare och handlägger placeringar vid övningsförskolor/skolor samt administrerar VFU-portalen.
- Kursansvarig ansvarar för kursens innehåll och dess planering och att detta kommuniceras till handledare på övningsförskolor/skolor och att Studiehandledning läggs ut på VFU-portalen vid kursstart. Det åligger också kursansvarig att ansvara för att ett besök och ett examinerande seminarium under pågående VFU-kurs genomförs.
- Kurslärare genomför besök på övningsförskola/skola och leder de didaktiska/metodiska trepartssamtalen under besöken där yrkesprofessionen diskuteras och deltar i/leder seminarium med lärarstudenter och handledare under VFU-kursen. Vidare handleder kursläraren studenter i arbetet med den praktiska yrkesteorin (PYT) och genomför VFU-examinationerna enligt gällande kursplaner för VFU.
- Kursläraren ansvarar för att utifrån dokumentation i Studentbok för VFU, examinerande seminarium och praktisk yrkesteoribetygsätta examinationerna i kursen. Kursläraren är också kontaktperson mellan MDU och övningsförskolans/skolans kontaktperson, handledare och placerade studenter under pågående VFU inom respektive förskola/skola.

Kontaktuppgifter

VFU-ansvarig

Petra Runström Nilsson
021-107046, petra.runstrom.nilsson@mdu.se

VFU-handläggare

Karin Sandeberg
016-15 34 64, karin.sandeberg@mdu.se

VFU-samordnare

Magda Salinas
021-10 15 59, magda.salinas@mdu.se

VFU-samordnare Förskolläraryrket

Cecilia Westerdahl
016-15 36 19, cecilia.westerdahl@mdu.se

VFU-samordnare Grundläraryrket åk. F-3, åk. 4-6, F-3 AIU

Elisabeth Westman
021-10 16 87, elisabeth.westman@mdu.se

VFU-samordnare Ämnesläraryrket gymnasiet, KPU 4-6, KPU 7-9,

Fredrik Genneby
016-15 32 00, fredrik.genneby@mdu.se

